DE CYRILLI, ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI, LEXICO INEDITO.

ACCEDUNT EMENDATIONES SELECTAE IN GRAMMATICIS GRAECIS.

(*Continuantur e Mnem.* III. 255).

Magnopere dolendum est, non ita comparata esse SCHUBARTI excerpta, ut variorum codicum discrimen in una eademque litera demonstrare possim, quum e variis *στοιχείοις* specimina sua ille hauserit. At brevitati perspicuitatique quantum maxime fieri poterit consulam, meum faciens illud Comici: *ut quimus, aiunt, quando ut volumus non licet.* Omnia ad *Leidensis* codicis normam exigam et cum eo conferam. Itaque primo loco ex eo pauca quaedam e litteris M et X describam, ut noster codex cum iis, quae a DOCENO e *Monacensi* et a MATTHAEIO e *Mosquensi* edita sunt, comparari possit, additis, quae huc pertinentia in SCHUBARTI schedis reperi. Deinde e *Codicibus Vindobonensibus* selecta nonnulla cum *Leidensi* conferam, ita tamen, ut non totas glossas describam — opus fastidiosum et inutile — sed lemmata tantum. Quum enim ex iis, quae e litteris M et X excerpam, lexici ratio scriptorisque ars satis luculenter cognosci queant, interpolatio quantopere grassata sit in CYRILLI glossario lemmatis productis haud minus perspicietur, ac si descripta singularum glossarum explicatione opusculum praeter necessitatem traxissem et extendissem. Ipsorum *Vindobonensium* Codicum brevem praemittam notitiam. De quibus in schedis accuratissime egit SCHUBARTUS, a quo in hac re totus pendeo.

I. *Codex Vindob. Philol. et Philos.* CCCXIX est pergamenus, forma quadruplicata, et comprehendit 116 folia; non ab eadem scriptus videtur manu, sed diligentiore usque ad literam π, negligentiore quae sequuntur. Scripturae compendia crebra nec satis accurata. Fuit olim ex libris CORMANNI BRIXII, postea I. SAMBUCI. Titulus minio scriptus eadem qua codex ipse manu: *Κυρίλλου τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λέξεων συναγωγὴ κατὰ στοιχεῖον.* Observatus est ordo alphabeticus, si excipias litterarum singularum extrema (A).

II. *Codex Philol. et Philos.* CCXII est chartaceus, formae quartae, ab AUG. DE BUSBECKE *Constantinopoli* comparatus. Complectitur folia 274. Diligenter est scriptus et bonae notae. Continet:

1) CYRILLI lexicon usque ad fol. 203.

2) *Περὶ λέξεων δεχομένων διάφορον σημαινόμενον κατὰ στοιχεῖον*, usque ad fol. 211 (est IOH. PHILOPONI).

3) Libellum sine titulo, qui incipit: *Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων.* Est historia a creatione mundi usque ad ANDRONICUM imp. MICHAELIS PALAEOLOGI filium, usque ad fol. 267.

4) Folia quaedam, observationes miscellas astronomicas, medicas, physicas cett. continentia. Deest initium et finis.

CYRILLI lexicon hoc titulo inscribitur: *τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λέξεων χρησίμων συναγωγὴ καὶ συνάθροισις.* Digestum est lexicon ordine alphabetico. In marginibus multae glossae adduntur, non paucae inter lineas inseruntur. Interdum eaedem in ipso opere iam inveniuntur, interdum casu tantum vel persona mutatis. Manifesta interpolationis vestigia apparent, insertis glossis glossarumque serie extra ordinem alphabeticum (B).

III. *Codex Philol. Philos.* CCXLIV est chartaceus, formae quartae, non valde antiquus, complectitur 289 folia. Continet:

1) CYRILLI lexicon usque ad fol. 281. Titulus: *τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον.* Litterae initiales rubro colore scriptae, sed saepius omissae sunt. Ordinem alphabeticum ternae plerumque priores litterae observant. Additamenta etiam in hoc codice facile deprehenduntur.

2) Αὐτολεξίας, easdem, quae in Cod. CCXII Ioh. Philoponi libellum excipiunt.

Sequuntur minora quaedam glossaria, plane eiusdem generis, qualia post Cyrillum in *Cod. Leidensi* addita esse supra indicavi (λέξεις τῶν ψαλμῶν, τῶν ᾠδῶν, λέξεις ἐγκείμεναι τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις), in fine libri p. 289 ἐκ τῶν Ῥωμαικῶν λέξεις (C).

IV. *Codex Philol. et Philos.* XXXII continet e Cyrilli Lexico literas Χ, Ψ, Ω et partem literae Φ (D).

V. *Codex Philol. et Philos.* CLXXI est chartaceus, forma quarta, bonae notae, diligenter et accurate scriptus. Complectitur folia 394, sed ab initio et in fine est mutilus. Continet:

1) ad fol. 355 Cyrilli lexicon: incipit in vocabulo ἀβδηρίτης: ἄνεμος οὕτω καλούμενος, explicit in vocabulo ᾧ: τῷ ἰδίῳ.

2) fol. 355: αὐτολεξίαι.

3) eadem pagina foliisque sequentibus glossas in *Psalmos*, *Odas*, *Evangelia et Acta App.*, λέξεις ἀποστολικάς, explicationes nominum in S. S. obviorum.

4) fol. 380: nomina fluviorum et montium.

5) fol 381: glossas ad librum *Hiob.*, ad *Proverbia*, ad *Prophetas*, ad *Regum* libros, *Ecclesiast.* et πανάρετον σοφίας.

6) (Io. Philoponi) περὶ λέξεων διαφόρων δεχομένων διάφορον σημαινόμενον; sed priores tantum glossae usque ad ἀληθές supersunt. Reliqua cum ipsis foliis perierunt (E).

1. Littera Μα e Codice Leidensi.

Μαγάς: σανὶς τετράγωνος ὑπόκρυφος (leg. ὑπόκουφος) δεχομένη η (*del.*) ἐφ ἑαυτῆς τὰς νευρὰς καὶ ἀποτελοῦσα τὸν φθόγγον. — Μαγιστόρους: ἐπιστάτας, διδασκάλους. — Μάγγανον: παράδοξόν τι· λέγεται δὲ καὶ ἡ γοητεία. — Μαγεία: ἡ κατασκευὴ τῶν ὁμοιωμάτων καὶ ἡ ἄρτυσις τῶν ἑψημάτων (*leg.* ἑψημ.). — Μάγις (*leg.* μαγίς): ἡ τραπέζα. — Μακελλάριος: ὁ σφάζων τὰ ζῶα, μάκελ γὰρ καὶ μακέλλης ῥωμαϊστί ἐστιν ὁ σφαγεύς. — Μέρα (*leg.* Μαῖρα): ὑπό τινων ὁ ἥλιος. — Μακκάβαιος. κατὰ Πέρσας κάρανος, τουτέστι δεσπότης, τῇ δὲ Σύρῳ διαλέκτῳ ἀνδρεῖος, πολεμιστής, δυνατώτατος. — Μακρόθυμος: παρὰ τὸ μακρὰν (*leg.* μακρόν) ἔχειν τὸν θυμόν. — Μάγοι. ἔθνος. οἱ

ἔλαφρος (leg. ἐλάφρως) ἐπᾴδοντες τοὺς ἀλγοῦντας τόπους τῶν πασχόντων ἰῶν τὸ ἡδὺ προσπνέοντες (leg. πασχόντων· ἰῶντο ἡδὺ προσπνέοντες). — Μαγγάνεια: ἡ στρεβλίτης (leg. στρεβλότης). — Μὰν ὅ ἐστι πάνυ ζητεῖν (fort. μαστεύειν: πάνυ ζητεῖν). — Μαθητειώσας (leg. μαθητιώσας): μαθεῖν θελούσας. — Μαθὼν παρότον (leg. παρά του): Διδαχθεὶς παρά τινος. — Μαιμάσσει· σφύζει, προθυμεῖται, κυματοῦται, πηδακαχλάζει (leg. πηδᾷ, καχλ.). — Μαιωθήσονται (leg. μαιοθήσονται): γεννηθήσονται, θεραπευθήσονται. — Μαία: ἰατρίνη, ταῖς ἐν τῷ τίκτειν κινδυνευούσαις γυναιξὶ βοηθοῦσα. — Μάκελλαν: τὴν δίκελλαν. — Μαινάδας, πόρνας μαινομένας, ζητούσας βακχεύειν, παραφόρους. — Μακρηγορίας: μακρὰς διαλέξεις ἢ ὑπαγορίας. — Μακραίων: ἀτελεύτητος αἰών. — Μακάρων: μακάρων (leg. μακαρίων) θεῶν ἁγίων. — Μακάριτος: ὁ μὴ κυρὶ (leg. κηρὶ) τουτέστι φθορᾷ ὑποκείμενος. — Μανδήλιον: μανειήλιον καὶ μανδήλιον τὸ σπογγίζον (σπογγίον?). — Μάκτρα: ἐν ᾗ ἔμασσον, ἣν οἱ Ἀττικοὶ κάρδοπον ἐκάλουν. — Μάραδον: Ῥωμαῖοι λέγουσιν αὐτὸ φαίνουκλον παρότι φαῖνον ποιεῖ τὸν ὄκλον (leg. ὄκλον), ἤγουν τὸν ὀφθαλμόν. Ἕλληνες δὲ διὰ τὸ μαραίνειν καὶ ξηρᾶν ποιεῖν τὴν σάρκα ἤτοι ψωριᾶν ἐσθιόμενον πολύ. — Μαλαθρον (μάραθρον?): ὅτι μάλα θρέει ἤγουν ὠφελεῖ τὴν ὅρασιν. — Μαλακόν: ἁπαλόν. — Μάλιστα: μάλα, πάνυ, λίαν. — Μαλερόν: τὸ καυστικὸν καὶ μαραντικὸν πῦρ. — Μαρώνειος: οἶνος. — Μάλα εἶπε: λίαν εἶπε. — Μαλασαφῶς (distingue μάλα σαφῶς): πάνυ φανερῶς. — Μακάρης (leg. μακαρίτης): μακάριος. — Μαλθακός: τρυφερός, εὐμάλακτος, ἐκλελυμένος. — Μάλεια: ὄνομα ὄρους. — Μαλακία (leg. μαλκία): νόσος. — Μαλαχός (leg. μαλακός): ἀσελγής. — Μαλακός: ἀναπεπτωκός (leg. —κώς), νοσερός· λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀσελγοῦς. — Μᾶλλον: λίαν, πάνυ, πλέον. — Μαυροῦσιν: ἐλαμποῦσι (?). — Μαλάχη: μολόχει (leg. — χη). — Μαμιλάρια: ψαλίδια. — Μανώτατα: ἀρεώτατα (leg. ἀραιότατα). — Μανόν: ἀρεόν (leg. ἀραιόν). — Μαμονάς: τὸ κέρδος, χρυσὸς, πλοῦτος. — Μάκελλα: σκάφιον, δίκελλα. — Μαίμων (leg. ὁμαίμων): ὁ ἀδελφός. — Μαιευομένη: γεννομένη (leg. — ωμένη). — Μανδύας: ἱμάτιον, τὸ λουρικόν. — Μανείην: χολωθείην. — Μάρψαι: τὸ ταῖς χερσὶ συλλαβεῖν. — Μαρμαρυγάς: λαμπιδόνας (leg. λαμπηδόνας). — Μαργαίνει: μαίνεται. — Μανδραγόρας: εἶδος βοτάνης.

— Μαστροποί: μαιλισταὶ (*leg.* μαυλισταί. Cf. Phot. i. v. μαστροποί et Hesych. i. v. μαυλίζων), πορνοβοσκοί. — Μαργῶσαν: μαινομένη (*leg.* — ην). — Μάρναται: μάχεται ἐν πολέμῳ. — Μαρμαίρει: λάμπει, καταυγάζει. — Μάρσιππος: σάκκος, θυλακίον, βαλλαντίον. — Μαρίλη: τὸ λεπτὸν τῶν ἀνθράκων. — Μάργος: μαινόμενος. — Μαρτζικαυλός: πτωχός (?), καυλός. — Μαραδώνειος (*leg.* — ιος): ἐνταφιασμός. — Μαυσώλειος (*leg.* — ειον): τάφος. — Ματζουμάνος: ἰσχνοχείρ· μανον γὰρ ἡ χεὶρ καὶ ματζον τὸ ἰσχνόν. — Μάτρικες: ἀπογραφαὶ ἢ ἀντιγραφαί. — Μάστιξ: παρὰ τὸ ἱμάσσω· σημαίνει δὲ τὸ πλήττω· τοῦτο παρὰ τὸ ἱμάς, ὃ σημαίνει τὸν λῶρον. — Μαστίγιος (*leg.* — στιγίας): ὁ δι' ἁμαρτίας μαστιζόμενος. — Ματεύων (*leg.* μαστεύων): ζητῶν. — Μάσσει: φυρᾷ, ζυμοῖ. — Ματρυλλεῖον: τόπος πορνῶν. — Μάχλας: πόρνη. — Μαχλῶντες: πορνεύοντες ἀκολάστως· — Μάψ: ἐπίρρημα μεσότητος, ἀντὶ τοῦ ματαίως. — Μαψίδιον: μάταιον. — Sequuntur aliquot glossae, a Με incipientibus interpositae: Μάχεσθαι: πολεμεῖν. — Μᾶσσον: τὸ μέγα καὶ μικρόν.

2. Littera Χα e Codice Leidensi.

Χάζετο: ἀνεχώρει. — Χάζεο: ἀναχώρει. — Χάζεο τῆλε: ἀναχώρει μακράν. — Χαζομένῳ: ἀναχωροῦντι. — Χαίτην: τὴν κώμην (*leg.* κόμην) τῶν τριχῶν. — Χαίρειν φράσαντες: ἀποταξάμενοι. — Χαίρειν: ὅτε λέγει τις χαίρειν σοι λέγω, ἤτοι κχτεφημισμὸν (*leg.* κατ' εὐφημισμὸν) ἀντὶ τοῦ πόρρωθέν σε ἀσπάζομαι, οὐ προσπιοῦμαι (*leg.* προσποιοῦμαι), ὅτι πάρει. — Χαίρετε: θαρρεῖτε. — Χάλεσι: τοῖς ὄνυξι. — Χαλεπήνας: ἀγανακτήσας. — Χάλκιον: τὸ θερμαντήριον σκεῦος. — Χαλινός: ἐκ τοῦ χαλᾶν τὰ ἡνιά. — Χάλαζα: ἐκ τοῦ χαλᾶσθαι ἄνωθεν. — Χαλέπτη (*leg.* χαλέπτει): κακίζει. — Χαλκεομήστωρ (?): ἰσχυρόφωνος. — Χαλκίς: ἡ γλαῦξ, εἶδος ὀρνέου. — Χαλκοκορυστήν: χάλκῳ ὁπλιζόμενον ἢ κράνος ἔχοντος (*leg.* — τα) χαλκοῦν. — Χαλεπῶς: δυσκόλως. — Χαλίφρων: ὁ ἀσυνετός, κυρίως δὲ ὁ μέδη ἀφρένων (*leg.* μέθῃ ἀφρονῶν). Χάλις γὰρ ὁ ἄκρατος οἶνος παρὰ τὸ χαλᾶν, ἀνιέναι τὰς φρένας. — Χαμαιλέων: διὰ τὸ ποικίλον τοῦ εἴδους. — Χαμαιτύπη: ἡ πόρνη παρὰ τὸ χαμαὶ τύπτεσθαι ἀδόξως. — Χαμαίζηλοι: ταπεινοὶ ἢ δι-

φροικοὶ λώδεις (*leg.* δίφροι κοιλώδεις). — Χαμένης (*leg.* χαμεύνης): χαμαίκοιτος. — Χαμαιπετεῖ: ταπεινῷ ἢ χαμαὶ κειμένῳ. — Χαμαιταιρίς (*leg.* χαμεταιρίς): πόρνη. — Χαμαιτυπιῶν (?): τῶν πολὺ μετεχόντων τῶν συνουσιῶν. — Χανδόν: ἀπλήστως, ἀθρόως, χωρητικῶς. — Χανδὸν πιεῖν: κεχηνότως καὶ ἀθρόως πιεῖν. — Χαράδριος: παρὰ τὸ χαίρειν τοῖς ὕδασιν: ἑλώδες γὰρ τὸ ὄρνεον. — Χάραγμα: κοίλωμα ὄρους. — Χαράδραι: αἱ ὑδορίαι (*leg.* ὑδροῤῥόαι; sed v. LOBECK *ad Phryn.* p. 422), οἱ μικροὶ φύακες (*leg.* ῥύακες). — Χάριν τούτου: διὰ τούτου. — Χάρις: δωρεὰ, ἀρετή. — Χαρακτηρίζει: διὰ τῶν αὐτῶν χαρακτήρων σημαίνει. — Χάραξ: φραγμὸς ὀξέσι ξύλοις ἢ καλάμοις ἐχόμενος. — Χαράκια: τὰ ὑποστηρίγματα. — Χαράβδη (?): λύμη σίτου. — Χάρακες: ἀκάνθοι καὶ κάλαμοι. — Χάρακα (*leg.* χαρακία. cf. HESYCH. i. v.): χαράκωμα, περίφραγμα. — Χαρωπός (*leg.* χαροπός): ἐπιχαρὴς, εὐόφθαλμος. — Χαρυβδίς: ἡ ἀναπινομένη θάλασσα περὶ τὰ Γάδειρα, καὶ πάλιν ῥαγδαιωτέρως (*leg.* — οτέρως) ἐπεναστρέφουσα (*leg.* ἐπαναστρ.)· εἴρηται δὲ καὶ πᾶν τὸ εἰς χάος κατασπῶν. — Χαρία: βουνὸς, σωρός. — Χαρίεσαν (*leg.* χαρίεσσαν): χαριεστάτην, τερπνήν. — Χαρίει (*leg.* χαρείη): τερφθείη, εὐφρανθείη. — Χαριστηρία: εὐχαὶ ἐπινικίοις (*leg.* ἐπινίκιοι), εὐχαριστηρίαν εὔχυνσαι (*leg.* εὐχαριστίαν ἔχουσαι). — Χαρακτήρ: ἐκ τοῦ χαράσσω καὶ σκιάζω καὶ μορφῶ. — Χάρμη: ἡ μάχη. ἔστι δὲ ὅτε δηλοῖ ἡ λέξις καὶ τὸ χαίρειν τῇ μάχῃ. — Χαρασσομένη: γραφομένη. — Χάρτης; παρὰ τὸ χῶ, τὸ χωρῶ, ὁ τὰ γραφόμενα χωρῶν, ἢ διὰ τοὺς χαρακτῆρας. — Χάσμα: σχίσμα, χάος. — Χαυόνας (*leg.* χαυνῶνας): ἄρτους ἀναφυραθέντας κριθίνους, ἢ λάγανα (*leg.* λάχανα) ὀπτά. — Χάος: δηλοῖ τὸ μέγα καὶ ἀπέραντον χώρημα.

LITTERA Χα E CODICE VINDOBONENSI D.

Χάα: ὑδρία, κάλπη. — Χάβον: περιστόμιον, καπίςριον. — Χάζετο: ἀνεχώρει. — Χαίτην: τὴν κόμην τῆς κεφάλης. — Χαίρετε: θαρρεῖτε. — Χαλεπαίνειν: ἀγανακτεῖν, ὀργίζεσθαι. — Χάλεσι: τοῖς ὄνυξι. — Χαλκεομήστωρ (?): ἰσχυρόφωνος. — Χαλεπεῖ (*leg.* Χαλέπτει): κακίζει. — Χαλεπῶς: δυσκόλως. — Χαλκοκορυστήν: χαλκῷ ὁπλιζόμενον ἢ κράνος ἔχοντα χαλκοῦν. —

Χαμευνοίαις (*leg.* *χαμευνίδες*): *χαμαικοιτίδες*. — *Χαμαιπετεῖ*: *ταπεινῷ ἢ χαμαὶ κειμένῳ*. — *Χαμαιτυπίων* (?): *τῶν πολυκοίτων συνουσιῶν*. — *Χετίμ*: *ἡ Κύπρος*. — *Χαμαιτύπη*: *πόρνη ἄδοξος*. — *Χανδόν*: *ἀπλήστως, ἀθρόως*. — *Χαρακτηρίζει*: *διὰ τῶν χαρακτήρων σημαίνει*. — *Χάρακες*: *ἄκανθοι καὶ κάλαμοι*. — *Χαρακώματα*: *περιφράγματα*. — *Χαρανδος* (?): *λύμη σίτου*. — *Χαράδραι*: *μικροὶ ῥύακες*. — *Χαροπὸς*: *ἐπιχαρὴς καὶ εὐόφθαλμος*. — *Χαρυβδίς*: *ἡ ἀναπινομένη θάλασσα περὶ τὰ Γάδειρα καὶ πάλιν ῥαγδαιοτέρως ἀναστρεφομένη. ἢ θηρίον ἀναρροφῶν θάλασσαν, εἴρηται δὲ καὶ πᾶν τὸ* .... (reliqua cum ipso margine abscissa sunt). — *Χαρία*: *βουνὸς, σωρός*. — *Χαρίεσσα*: *χαριεστάτη, τερπνή*. — *Χαριστήρια*: *δῶρα, εὐχαὶ ἐπινίκιοι, εὐχαριστίαν ἔχουσαι*. — *Χάβοντας* (*leg.* *χαυνῶνας*): *ἄρτους ἀναφυραθέντας κριθίνους ἢ λάχανα ὀπτὰ ἢ ὀστέα ὀπτώμενα*.

3. Littera Βα e Codice Vindob. E.

Βάαξ. — *βαβαί*. — *βαβύας*. — Βαβυλών. — *βαβύρας*. — *βαίνειν*. — *βαίομαι* [1]. — *βαῖον*. — *βαιόν*. — *βαγεύει*. — *βάγιον*. — *βαγρείας*. — *βάδδηνον*. — *βαδελέγει*. — *βάδην*. — *βάδιος*. — *βάδισται* [2]. — *βάζει*. — *βάξιν*. — *βάθος*. — *βάθρον*. — *βαθύ*. — *βαθυδίνης*. — *βαθυλήϊον*. — *βαθὺς τὴν ὑπήνην*. — *βάκαρες*(?). — *βακέντιβος*. — *βάκηλος*. — *βακτηρία*. — *βακτρεύμασι*. — *βακύλιον*. — *βακχεία*. — *βακχῆ*. — *βακχευθεῖσα*. — *βακχεύοντες*. — *βακχεύουσα*. — *βάλαδε* [3]. — *βαλαντιοτόμος*. — *βαλλάντιον*. — *βαλβίς*. — *βάλε*. — *βαλιάν*. — *βαλμός*. — *βάλλοντας*. — *βάλος*. — *βαλίον*. — *βαμβαίνει*. — *βαμβύλος*. — *βάναυσος*. — *βανίδης*. — *βάραθρον*. — *βαρακίνησιν*. — *βαρβαρισμός*. — *βαρβαροφώνων*. — *βάρβιστοι*. — *βάρβιτον*. — *βάρεις*. — *βάριον*. — *βάρναν*. — *βαρυπήμων*. — *βαρβαροθυμεῖ*. — Βαρχαβώθ. — *βάσαι*. — *βασάν*. — *βάσανος*. — *βασκαίνων*. — *βάσκ' ἴθι*. — *βασίλειοι ἱστουργοί*. — *βασίλειαι*. — *βασιλῆα*. — *βασιλήϊος*. — *βασιλίς*. — *βασίλισκος*. — *βάσιμα*. — *βασιμός*. — *βάσις*. — *βασμοί*. — *βάσσαρος*. — *βαστέρνιν*. — *βατήν*. — *βάτρα*. — *βατράχιον*. — *βατταρίζει*. — *βατταρισμός*. — *βαττολογία*.

---

[1] Glossa ita audit: *βαίομαι*: *ζητῶ*. Itaque *leg.* *μαίομαι*.
[2] *Leg.* *βράδιστοι*. — [3] *Leg.* *βαλάδες*.

LITTERA Βα E CODICE LEIDENSI.

Βαβαί. — βάβαξ. — βάζει. — βάθρων. — βαιήν. — βαθυδίνης. — βαθυλήϊσιν[4]*. — βαθυγλώττους. — βαθὺς τὴν ὑπήνην. — βαίνειν. — βαιόν. — βακχεύοντες. — βαθμός. — βάθρον. — βάκηλος. — βαλανεῖον. — βακχεύσασαν. — βακχευθεῖσα. — βαλλάντιον. — βάπτισμα. —* Βάλιος. *— βαλλαντιοτόμος. — βάτραχος. — βάλλεται. — βασανίζειν. — βαλάδες. — βαλμός. — βαλβίς. — βαμμαίνει*[5]*. — βάναυσος. — βάναυσοι. — βαρηθυμεῖ*[6]*. — βάραθρον. — βάρεις. — βαρακίνησιν. — βάρβιτον. — βαρβαρισμός. — βασκαίνει. — βάσιμα. — βαστέρνιον. — βάσεις. — βασιλεῖα*[7]*. — βασιλίς. — βάσσαρος. — βατός. — βάστερνα. — βαττολογίαν. — βατταρίζει.*

4. LITTERA Γε E CODICE VINDOB. A.

Γενναῖον. — γεγονός. — γείνεται. — γέγηθεν. — γεγωνᾶν. — γεγαῶτας. — γέμει. — γεγανομένη. — γέγονεν ἐν καλῷ. — γέῃ. — γειώρας. — γείσιον. — γελοῖον. — γέννασαι. — γενικόν. — γενάρχον. — γένεθλαι. — γενεθλιολογία. — γενέθλια. — γέννυν. — γενεῇ. — γενέσει. — γενέτειρα. — γενέθλια. — γείσιον. — γεοῦχος. — γεραίροντες. — γέρας. — γέρρα. — γέρεστος[8]*. — γερήνιος. — γεραρώτερος. — γερράδια. — γέρδιος. — γέρατος. — γέρωπος* (?). *— γεώλοφος. — γεγώς. — γεηπόνος. — γεγηθότες. — γεῖσα. — γεγονητέον*[9]*. — γεμόριον. — γέγνον*[10]*. — γενικῶς. — γενναίων.*

LITTERA Γε E CODICE LEIDENSI.

Γέγειος. — γεγαῶτος. — γεγῶσα. — γεγανομένη. — γέῃ. — γεννικῶς. — γειώρας. — γείσιον. — γελοῖον. — γέννασαι. — γενικόν. — γεγηθότες. — Γεέννης. *— γέρδιος. — γερουσία. — γενέθλη. — γενάρχου. — γεγωνότερον. — γενεθλιολογία. — γε-*

---

4) *Leg.* *βαθυλήϊον.* — 5) *Leg.* *βαμβαίνει.* — 6) *Leg.* *βαρυθυμεῖ.* — 7) *Leg.* *βασιλῆα.* — 8) Glossa: *γέρεστος· ἀκροτήριον τῆς εὐοίας.* *Leg.* *Γεραιστός: ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας.* — 9) *Leg.* *γεγωνητέον.* — 10) *Leg.* *γεγωνόν.*

θλια [11]. — γενειάδες. — γενεή. — γενεοῖς. — γενέτειρα. — γένεσις. — γέννσι. — γενέτῃ. — γένειον. — γεραίραν. — γεωργός. — γέννς. — γερήνειος [12]. — γεοῦχος. — γερέροντες [13]. — γεραιαρώτερος [14]. — γέφυρα. — γέρα. — γεώλοφος. — γείνω. — γεννῆσαι. — γέρον. — γέρων.

5. Littera Γα e Codice Vindobon. B.

Γαιήοχος. — γάγγραινα. — γαζοφυλάκιον. — γάϊος. — γαιῶν. — γαλῆ. — γεηρά. — Γαλλικά. — γαλουχεῖ. — γαλοώνη. — γαληνόν. — γαλερόν. — γαλαθηνόν. — γάμος. — γαλεώτης. — γάμμοροι. — γαμφήλησι [15]. — γαμπτά. — γαμψώνυχες. — γαμήλιος. — γάννυσθαι. — γανόωντος. — γαννυθῇ. — Γάργαρον — γαργαλίζοντες. — γαστρίζεσθαι. — γαστρίμαργος. — γαύρω. — γαυριᾷ. — γέγηθε. — γαῦλος. — γέγγει [16]. — Iam sequuntur deinceps usque ad Γι, deinde: γάδειρα. — γάκινος. — γάγγαμος. — γαυλός. — γάμμα. — γαμήλια. — γάλα. — γάμος. — γαυλός. — γαῦλος. — Γαργάρεον. — γάνος. — In marginibus hae glossae leguntur: Γαισσός. — γαιοδόται. — γαλήνη. — γαγγάμη. — γαμφήλη. — Γάργαρος. — γαρύω. — γαλέρον. — γαίω. — γαληνόμορφον. — γαληνόν. — Γάλλοι. — γαλέαγρα. — γαυλός. — γαστήρ. — γαγγαμουλκοί.

Littera Γα e Codice Leidensi.

Γάγγραινα. — γαιήοχος. — γαργαρέων. — γαιῶν. — γανυμένη. — Γαζοφυλάκιον. — γαλῆ. — γαλουχεῖ. — γαλοώνη. — γαληνόν. — γαμφύλη. — γαλαθηνέων. — γαμψώνυχες. — γαμήλιος. — γάνυμαι. — γαστρίζεται. — γαύρω. — γαγγαρίζει. — γαστρίμαργος. — γαστριμαργία. — Γάδειρα. — γάκινος. — γαυριᾷ. — γαλλαμός [17]. — γαλλαλίζω [18]. — γναυῖα [19]. — γαμβρός. — γαυλός. — γάρ. — γάμμα. — γαμίλια [20]. — γάμος. — γαῦλος. — Γαργάρεον.

---

11) *Leg.* γενέθλια. — 12) *Leg.* γερήνιος. — 13) *Leg.* γεραίροντες. — 14) *Leg.* γεραρώτερος. — 15) *Leg.* γαμφήλῃσι. — 16) Glossa: γέγγει: βρέχει. Itaque *leg.* τέγγει. — 17) *Leg.* γάγγαμον. — 18) *Leg.* γαγγαλίζω. — 19) *Leg.* γεγαυῖα. — 20) *Leg.* γαμήλια.

6. LITTERA Δα E CODICE VINDOBON. C.

Δᾷδος. — δᾳδουχεῖς. — δάεις. — δαῖε. — δαήμονες. — δαημονέστατοι. — δαιτυμόνες. — δαῖτα. — δαίμονες ἀγαθοί. — δαιτρεύειν. — δάκη. — δαῆσαι. — δατρύω [21]. — δαιτρός. — δαίειν. — δαιδάλλειν. — δαίνυσθαι. — δαῖον [22]. — δαιμόνιος. — δαΐφρονες. — δαίω. — δαίδαλα. — δαΐδιον. — δαήρ. — δαΐξας. — δακρυρροῶν. — δαλός. — δάμαρ. — δαμᾷ. — (In margine Δαμασκός). — δαμῆναι. — δανῷ. — δάπεδον. — δασμολόγοι. — δασμοφορεῖν. — δασάμενοι. — δασύποδα. — δάσονται. — δάπτων. — δαψιλέστερον. — δασάζω [23]. — δάψαι. — δασμολογεῖσθαι. — δαψιλέστατος.

LITTERA Δα E CODICE LEIDENSI.

Δᾷδα. — δᾳδουχεῖ. — δάεις. — δαήμονες. — δαιτυμῶνες [24]. — δαῖτα. — δαίδαλα. — δαίνυσθαι. — δαῖτρον. — δαΐφρονος. — δαιμόνιε. — δαίω. — δάκνω. — δαίδαλα. — δ α ί μ ω ν. — δάσκιος. — δαήρ. — δαΐξας. — δαΐφρων. — δακρυοόων. — δακρυόεσσα. — δάκτυλοι. — δαλός. — δάμαρ. — δαμᾷ. — δάπεδον. — δασμολόγοι. — δάκρυον. — Δαμασκός. — δάμαρτος. — δαήμων. — δ α ί μ ω ν. — δαφοινός. — δαιτυμών. — δατρεύειν [25]. — δαιτός [26]. — δαίω. — δασμοί. — δαρδάπτειν. — δαρσάμενοι. — δαμασάμενοι. — δασύποδα. — δαψηλέστατος [27].

II.

EMENDATIONES SELECTAE IN GRAMMATICIS GRAECIS.

De CYRILLO haec iam disputata sunto! Quem aliquantisper ponam, mox, spero, amplioreque instructus apparatu, ad eundem rediturus. Ex iis vero, quae hucusque dedi, apparet, in

---

21) *Leg.* δαιτρεύω. — 22) Glossa: δ α ῖ ο ν: τέρας, τὸ πολεμικὸν σημεῖον. Itaque *leg.* δ ά ϊ ο ν. — 23) Glossa: δ α σ ά ζ ω: ἀναβοῶ, στενάζω. Ad quem haecce SCHUBARTUS annotavit: »Errore hic articulus litterae Δ insertus videtur; haud dubie enim αἰάζω legendum est. — 24) *Leg.* δαιτυμόνες. — 25) *Leg.* δαιτρεύειν. — 26) *Leg.* δαιτρός. — 27) *Leg.* δαψιλέστατος.

CYRILLO emendando nihil omnino posse proficere, nisi qui eius glossas cum aliorum lexicographorum operibus continuo et gnaviter conferat. Atque eum iam nunc e lucubrationibus meis Cyrillianis percepi fructum, ut inde maiorem quandam cum illis familiaritatem contraxerim, quo in operae meae tamquam *παρέργῳ* haud paucos in illius generis scriptoribus locos emendare contigit; quarum correctionum selectas aliquot huic disputationi addere mecum constitui.

1.

In *Excerptis* istis *e veteribus Grammaticis*, quae *Scholiis* in ARISTOPHANIS comoedias a fronte addi solent, quaeque in constituenda Comoediae Atticae historia viris egregiis, quae in eo argumento elaboraverunt, insigni fuerunt adiumento, multa ab HEMSTERHUSIO, MEINEKIO, FRITZSCHIO, COBETO, aliis, facilibus speciosisque emendationibus sunt correcta, et iisdem nuper BERGKIUS in ARISTOPHANIS comoediarum editione utilissimam operam navavit. Qui quum haud pauca eorum, quae ipse annotaveram in margine editioni Duebnerianae (qua duce utar), mihi praeripuit, tamen nonnulla mihi videor observasse, quibus excerptorum illorum textus ad maiorem etiam concinnitatem sinceritatemque redigi possit. Ex iis unam et alteram proponam, modo prolixiore, modo breviore addita sententiae meae expositione.

Schol. ARIST. *ed.* DUEBNER pag. XIII. 15: *ἐπὶ τοίνυν τῆς Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος κωμῳδίας ἀφόρητοί τινες κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων ἦσαν οἱ ποιηταί.* Vocabulum *ἀφόρητοι* minus aptum est. Opposuit PLATONIUS poetas, quales fuerunt tempore ARISTOPHANIS, iis, quibus post Oligarchiae victoriam, ut ipsius verbis utar (pag. XIII. 22), *ἐνέπιπτε φόβος.* Scribendum est *ἀφόβητοι.* Constructione insolentiore non est quod offendamur. De vocabulo cf. *Schol.* SOPH. *Oed. Col.* 885: *δίκας ἀφόβητος: τὴν δίκην μὴ δεδοικώς*, de re tradita THEMIST. VIII. 110 B. *τῆς τέχνης διδούσης τοῦ σκώπτειν τὴν ἄδειαν ἐκ τῶν νόμων*, quem locum suppeditavit mihi MEINEKIUS, *Hist. Cr. Com.* pag. 39.

Ibid. XIII. I. 32: Τῶν *γὰρ χορηγῶν μὴ χειροτονουμένων καὶ*

τῶν χορευτῶν οὐκ ἐχόντων τὰς τροφὰς, ὑπεξῃρέθη τῆς κωμῳδίας τὰ χορικὰ μέλη καὶ τῶν ὑποθέσεων ὁ τρόπος μετεβλήθη. σκοποῦ γὰρ ὄντος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας τοῦ σκώπτειν δήμους καὶ δικαστὰς καὶ στρατηγοὺς, παρεὶς ὁ Ἀριστοφάνης κτέ. Grammaticus, qui haec congessit, varietate quippe delectatus, in eadem sententia modo *οὐ* modo *μή* negatione est usus. Foede talia solent nescire, negligere et confundere recentiores [28]. Ioculare est, quod *Anthologiae* cuidam poetae accidit, ut unius alteriusque negationis patronis placeret, utramque coniungenti in numeroso hocce pentametro:

Οὐδὲν καὶ μηδὲν τῶν μερόπων τὸ γένος.

In iis quae sequuntur articulus ante *σκώπτειν* abundat. Neque acquiesco in vocabulo *δήμους.* Singuli enumerantur magistratus, quos mordere solebant veteris Comoediae poetae. In mentem venit *δημάρχους*, quorum munus odiosum poetarum bilem movisse et per se consentaneum est, et aliquot auctorum locis confirmatur. Cf. HARPOCRATION i. v. et *Schol.* ARIST. *Nub.* 37.

Ibid. XIV. (I) 87: *ἵνα μηδὲ ἐκ τύχης τινὸς ὁμοιότης προσώπου συμπέσῃ τινὶ Μακεδόνων ἄρχοντι καὶ δόξας ὁ ποιητὴς ἐκ προαιρέσεως κωμῳδεῖν δίκας ὑπόσχῃ.* Quid sit, quod BERGKIUS qui idem vitium compluribus locis sustulit, hic corrigere supersederit, non exputo. Si quo alio hoc certe loco restituendum *προσωπείου.* Sexcenties utrumque vocabulum confusum est, nullibi turpius, quam apud LUCIANUM duobus locis. *Iup. Tragoed.* 41 .... *ἀνάγκη δυοῖν θάτερον ἤτοι Πῶλον καὶ Ἀριστόδημον καὶ Σάτυρον ἡγεῖσθαί σε θεοὺς εἶναί ποτε, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ καὶ τοὺς ἐμβάτας καὶ τοὺς ποδήρεις χιτῶνας καὶ χειρῖδας καὶ προγαστρίδια καὶ σωμάτια καὶ τἄλλα, οἷς ἐκεῖνοι σεμνύνουσι τὴν τραγῳδίαν.* LUCIANUS, quum omnem istum apparatum tragicum recenseret, nil aliud scribere potuit, quam *προσωπεῖα.* — *Apolog.* 5. *ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδα, οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πόρρω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα*

---

28) Librariorum in hac parte grammaticae stupor et inscitia optimum quemque scriptorum soloecismis inquinavit. In LUCIANI *Hermotimo* 9 hodieque editur: *ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν μισθὸν, οἶμαι, μὴ ἀπεδίδου κτέ.* Quid certius est, quam LUCIANUM scripsisse *οὐκ ἀπεδίδου.*

τοῖς αὐλοῖς καὶ ῥυθμοῖς καὶ ὀρχήμασι [συν]αρπάσαντα κατατρώγειν, ἀπορρίψαντα μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. Qui eadem paragrapho de POLO et ARISTODEMO locutus erat, ἀποθεμένοις τὰ προσωπεῖα, idem LUCIANUS hic non πρόσωπον potuerat, sed debuerat dicere προσωπεῖον.

Ibid. XVI. (v). 20: ἐπιγενόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος κατέστησε μὲν πρῶτον τὰ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ πρόσωπα μέχρι τριῶν, συστήσας τὴν ἀταξίαν κτέ. Verbo composito συστήσας non inest ea vis atque notio, quae hoc loco requiritur. CRATINUM scriptor tradit turbas, quae e maiore et haud accurate definito προσώπων numero fuissent natae, composuisse, eorumque numerum certo constituisse. Quod *Graece* dicitur, ni fallor, στήσας τὴν ἀταξίαν.

Ibid. XVI. (vi). 6: τρίτον κατὰ ἀδολεσχίαν, ὡς ὅταν τις τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρήσηται. Aut quid sibi voluerit scriptor, non recte intellexi, aut post τις vocabulum δίς excidit, ita ut restituendum sit: ὅταν τις δὶς τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρήσηται.

Ibid. XVIII. (ix). 63: διαφέρει δὲ τραγῳδία κωμῳδίας, ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία ἱστορίαν ἔχει καὶ ἀπαγγελίαν πράξεων γενομένων, κἂν ὡς ἤδη γενομένας σχηματίζῃ αὐτὰς κτέ. Eodem morbo hic locus laborat, a quo sanasse mihi videor eum, qui statim praecedit. Deest ante γενομένων adverbium, quod vocabulo ἤδη ante γενομένας respondeat. Scriptum erat, opinor, πράξεων πάλαι γενομένων aut simile quid. Cf. XXIII. (x. B). 66:

ὁ γὰρ τραγικὸς τῶν πάλαι πάθη λέγων κτέ.

Ibid. XVIII. (x. 4). 65: ψηφίσματος γὰρ γενομένου χορηγικοῦ, ὥστε μὴ ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν τινά, καὶ τῶν χορηγῶν οὐκ ἀνεχόντων πρὸς τὸ χορηγεῖν, καὶ παντάπασιν ἐκλελοιπυίας τῆς ὕλης τῶν κωμῳδιῶν διὰ τούτων αὐτῶν, αἴτιον γὰρ κωμῳδίας τὸ σκώπτειν τινάς, ἔγραψε Κώκαλον. Offendor vocabulo αἴτιον; nam τὸ σκώπτειν τινάς comoediae causa profecto dici nequit. Fabulas docendi opportunitas traditur scriptores deseruisse, quum, isto promulgato psephismate, in eo campo non amplius liceret decurrere, in quo ab origine inde comoediae poetae pugnare atque ἐγκονίσασθαι consuerant, quum ista lege erepta iis esset, quae propria fuerat atque peculiaris scribendae comoediae materies (σκοπὸς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας appellatur a PLATONIO I. (i). 35). Quod si recte scriptoris sententiam interpretor, non αἴτιον ille dederat, sed ἴδιον γὰρ τῆς κωμῳ-

δίας τὸ σκώπτειν τινάς (cf. XIX. (IX A). 73: ἴδιον δὲ κωμῳδίας μὲν τὸ μεμιγμένον ἔχειν τοῖς σκώμμασι γέλωτα).

Ibid. XXVIII. (XII) 2: ὃς πρῶτος δοκεῖ τὴν κωμῳδίαν ἔτι πλανωμένην τῇ ἀρχαίᾳ ἀγωγῇ ἐπὶ τὸ χρησιμώτερον καὶ σεμνότερον καταστήσασθαι, πρότερον Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος βλασφημούντων. Qui comoediae maiestatem et utilitatem condidisse praedicatur ARISTOPHANES, idem si bene se haberent, quae modo excitavi, βλάσφημος fuisset haud secus ac CRATINUS et EUPOLIS, et ab his eo tantum nomine discrepans, quod esset ὀψιγενέστερος. At ex iis, quae ab aliis de CRATINO, EUPOLIDE et ARISTOPHANE eoque, quod inter tria veteris Comoediae columina intercederet, discrimine memoriae sunt prodita (cf. PLATONIUS περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων passim, imprimis XIV. II. 20: οὔτε γὰρ πικρὸς λίαν ἐστιν (scil. ὁ Ἀριστοφάνης) ὥσπερ ὁ Κρατῖνος, *Anonym. d. Com.* XV. III. 45: Εὔπολις . . . . καὶ ζηλῶν Κρατῖνον, πολύ γε λοίδορον καὶ σκαιὸν ἐπιφαίνει, et, quo collato loco de correctionis veritate omnino dubitari nequit (XXVII. XI. 5), apparet, pro πρότερον scribendum esse πικρότερον. Grammaticorum eius generis, in quo versamur, solemnis mos haud sane exiguam partem eorum, quae scriptis mandarent, ab aliis mutuandi atque pro suis divenditandi, ut huic correctioni ansam praebuit, ita, diligenter in singulis observatus, uberrimus certissimarum emendationum fons et fuit et erit in posterum. In aliis, quae, ab uno excogitata, reliquis fere omnibus, qui in eodem argumento desudabant, recepta sunt, magnopere semper miratus sum sententiam, quae legitur XVI. IV. 27: διό, φασὶν, ἡ μὲν τραγῳδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμῳδία συνίστησιν, quam alii iisdem fere verbis repetierunt, TZETZES vero (XXIII. XI. 72), qua erat facundia, speciosis hisce versibus est interpretatus:

οὕτω λύει μὲν ἡ τραγῳδία βίον,
βάθροι δὲ καὶ πήγνυσιν ἡ κωμῳδία.

Diu multumque de eo dicto et ipse cogitavi, et cum aliis (praecipue cum viro doctissimo amicissimoque D. J. VAN STEGEREN) disputavi, nec tamen, quae veteri haud dubie apophthegmati subsit sententia, ad liquidum perducere potuimus. Itaque aliorum feliciorum nobis sagaciorumque animos in aenigma illud intendisse sufficiat.

2.

Ab Excerptis e veteribus Grammaticis de Comoedia ad *Scholia in* Aristophanem facilis atque expeditus est transitus. Quod annotationum magnam partem pretiosarum et exquisitarum corpus, in quo emendando egregiam operam a Kusteri inde temporibus multi viri docti collocaverunt, scribarum peccatis et negligentia tam male erat habitum, ut ne Duebneri quidem Dindorfiique saluberrimis curis a gravissimis cuiusvis generis vitiis liberatum sit. Eorum, quae inter legendum annotaveram, paucula quaedam in hoc diario edidi, quibus alia nonnulla speciminis causa hinc illinc decerpta iam accedant.

Schol. Arist. *Equit.* 994: *ὡς ἁρμονίαν*: *Ἁρμονίαν οἱ μουσικοὶ καλοῦσι τὸ εὖ καὶ ἐπισταμένως εἶναι τὰς νευρὰς ἐν τοῖς κρούμασι τῶν ᾀσμάτων.* Quid sit *τὸ ἐπισταμένως εἶναι τὰς νευράς*, mihi quidem non liquet. Nil certius est, quam legendum esse *τεῖναι*. Cf. v. c. Lucian. *Nigr.* 36: *ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείναντες εὐτονώτερον τοῦ δέοντος ἀφιᾶσιν.* Plutarch. *d. Educ. Puer.* 13: *καὶ γὰρ τὰ τόξα καὶ τὰς λύρας ἀνίεμεν, ἵνα ἐπιτεῖναι δυνηθῶμεν.* Dum hunc e Plutarcho locum describo, forte incido in eiusdem scriptoris locum, quo librarii culpa *ἁρμονίας* notio exsulavit, at facili opera reduci poterit. Est ille locus Plut. *de aud. poët.* 2. (p. 166): *Ὅθεν ὁ Σωκράτης ..... αὐτὸς μὲν ..... οὐ πιθανὸς ἦν οὐδ' εὐφυὴς ψευδῶν δημιουργὸς, τοὺς δὲ Αἰσώπου τοῖς ἔπεσι μύθους ἐνόμιζεν, ὡς ποίησιν οὐκ οὖσαν, ᾗ ψεῦδος μὴ πρόσεστι.* *Latine* recte vertitur: *quare* Aesopi *fabulas in carminis modos redegit.* Quod *Graece* ita sonat: *τοὺς δὲ Αἰσώπου τοῖς ἔπεσιν μύθους ἐνήρμοζεν κτέ.*[29]

Schol. Arist. *Pac.* 1196: *Κολλάβους*: *Εἶδος ἄρτων· εἰσὶ δὲ μικροὶ ἀρτίσκοι, ἐκ τῶν μεγάλων κεκολλαβισμένοι, οὓς καθάπαξ ἄρτους οὐκ ἠξίουν καλεῖν, καὶ ἐν Βατράχοις μέμνηται »ἄρτους ἔπειτα κολλάβους"· σχήματος δέ ἐστιν ὄνομα, ὥσπερ κολλύρας λέγουσί τινες.* — Non verum est, quod dicit, *κόλλαβον* esse *σχήματος γένος*. Ut enim cogitare quis possit de ludo, cuius mentio fit apud Iul. Polluc. IX. 129, quodque *κολλαβίζειν* ap-

---

[29]) Exstat Cyrilli glossa (in cod. *Leid.*): *Βαρβαρισμός*: *παρά τινος διάλεκτος, σεσωλοικισμένη.* — Legendum est *παράτονος*.

pellabant, altera scholii pars, ὥσπερ κόλλυραν λέγουσί τινες, maneret obscura et sensu vacua. Scriptum erat, nisi omnia me fallunt: πέμματος δέ ἐστιν ὄνομα, ὅπερ κολλύραν λέγουσί τινες. Cf. *Schol.* ARIST. *Pac.* 123: κολλύραν: κολλύρα τὸ ἔλαττον τοῦ ἄρτου, et in fine *Scholii*: εἶδος δέ ἐστι πλακοῦντος. Πέμμα et πέττειν vocabula quum de aliis cibis, tum praecipue de pane et placentis usurpabantur, unde nata mihi est suspicio, in *Excerptis de Comoedia* XIX. (IX A). 183: ἀνεσπακὼς δὲ δικέλλῃ προρρίζους τὰς ἀμπέλους, νωτοφορήσας τε αὐτὰς εἰς τὸ οἴκημα γεωργοῦ τοῦ ἀγροῦ, ἄρτους τε μεγάλους ἐποίησε, καὶ τὸν κρείττω τῶν βοῶν θύσας κτέ., pro ἐποίησε legendum esse ἔπεψε.

Schol. ARISTOPH. *Av.* 151: Ἀπὸ Μελανθίου: .... Πλάτων δὲ αὐτὸν ἐν Σκευαῖς ὡς λάλον σκώπτει. Καλλίας Πεδήταις.

τίς ἄρα τοὺς Μελανθίου τῷ γνώσομαι,
οὓς ἂν μάλιστα λευκοπρώκτους εἰσίδῃς.

Inter duas personas hos versus distribuendos esse dictum *scholiorum* editorem non fugit (cf. *Annot.* ad h. l.). Quos ita fere a poëta profectos esse coniicio:

A. Τί δ' ἄρα; τοὺς Μελανθίου τῷ γνώσομαι;
B. Οὓς ἂν μάλιστα λευκοπρώκτους εἰσίδῃς.

Schol. ARISTOPH. *Av.* 245: Κάμπτετε δέ, καταβάλλετε, ἐσθίετε. Κάμπτετε, quod olim in *Avium* textu quoque legebatur, iamdiu verae lectioni κάπτετε locum cessit; idem etiam in *scholiis* restituendum est. Vocabulum καταβάλλετε, explicationis gratia additum, et ipsum labem contraxit. Videtur legendum esse καταλαμβάνετε. Κάπτω vero, κόπτω et κάμπτω saepius confusa esse demonstravi in LUCIANI (*V. H.* I. 23) et PLUTARCHI (*An seni sit ger. resp.* p.) locis, atque aliis quibusdam insuper confirmabo. In *Schol.* ARIST. *Eccles.* 45: κάρεβινθων: Ὑποπίνοντες γὰρ ἔκαπτον φρυκτοὺς ἐρεβίνθους ante PORSONUM edebatur ἔκοπτον. Editur ARISTOPHANIS versus, *Lysistr.* 730:

οἴκοι γάρ ἐστιν ἔριά μοι Μιλήσια
ὑπὸ τῶν σέων κατακοπτόμενα.

Quum rem vel obiter consideranti haud ita videri possit verosimile, τὰ ἔρια ὑπὸ τῶν σέων κατακοπῆναι, coniectura mea, legendum esse:

ὑπὸ τῶν σέων κατακαπτόμενα

nec commendatione egere videtur, nec explicatione. Idem vocabulum revocandum est apud LUCIANUM, *adv. Ind.* 1: Ἢ πόθεν γάρ σοι διαγνῶναι δυνατὸν τίνα μὲν παλαιὰ καὶ πολλοῦ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα καὶ ἄλλως σαπρὰ, εἰ μὴ τῷ διαβεβρῶσθαι καὶ *κατακεκόφθαι* αὐτὰ τεκμαίροιο καὶ συμβούλους τοὺς σέας ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν παραλαμβάνοις; *leg.* *κατακεκάφθαι*.

Schol. ARIST. *Av.* 465: *μέγα καὶ λαρινόν*: Διὰ τούτου πολλῇ τῇ τροπῇ ἐπέμεινε τῆς εὐωχίας. ὡς ἐπὶ βοὸς δὲ τοῦτό φησιν, ὡς ἐν *Λαρίσσῃ* μεγάλων βοῶν γενομένων. ἔστι δὲ πόλις Θεσπρωτίας. Extrema vocabula satis manifesto iam sunt documento, Λαρίσσῃ nomen librarii iniuriam esse perpessum; nec facile quisquam animo suo poterit informare, boves λαρινούς appellatos fuisse, quoniam *Larissa* boum magnopere esset ferax. Quid scribendum sit, demonstrat ATHENAEI locus IX. pag. 376, B: Παραπλησίως δὲ τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύϊ τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν· οἱ οὕτως ἐκλήθησαν ἤτοι ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι .... ἢ ἀπό τινος κώμης Ἠπειρωτικῆς *Λαρίνης*, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς· Λαρῖνος δ' οὗτος ἐκαλεῖτο. Itaque corrigendum est: ὡς ἐν *Λαρίνῃ* μεγάλων βοῶν γενομένων.

Schol. ARIST. *Av.* 383: *ἄναγ' ἐπὶ σκέλος*: Ἀντὶ τοῦ ὑπαναχώρει ὀλίγον *ὑπὸ* πόδα. Locum levi vulnere affectum ideo tantum corrigendum elegi, quoniam eadem opera alterum consimilem eodem vitio purgare licebit. Legendum est ἐπὶ πόδα. Cf. BEKKERI *An. Gr.* I, pag. 72: χωρεῖν ἐπὶ σκέλος, τὸ ὀπίσω ἀναχωρεῖν. Apud LUCIANUM in *Pseudol.* 17 recte legitur ἐπὶ πόδα ἀναστρέφει, sed in eiusdem *Piscatore*, 12 praeterviderunt editores, in vocabulis ταῦτ' ἰδὼν ἐπὶ *πόδας* εὐθὺς ἀνέστρεφον vitiosum πόδας in πόδα mutare. [30]

---

[30]) Addo aliquot LUCIANI locos, in quibus praepositionum commutatione sententia est pessumdata: *Quom. hist. sit conscr.* 21 .... ἠξίωσεν οὗτος καὶ τὰ ὀνόματα μεταποιῆσαι (ita IACOBSIUS pro ποιῆσαι) τὰ Ῥωμαίων καὶ *μετεγγράψαι* ἐς τὸ Ἑλληνικόν. Revocanda est vulgata HERMANNIque lectio *μεταγράψαι*. — *Alex.* 12; Ἐσβαλὼν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος .... ἐς τὴν πατρίδα. *Leg.* ἐμβαλών. Ἐσβάλλειν de hostili impetu usurpatur. — *Lexiph.* 15: καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν *ἀπὸ* τοῦ ἀνέμου κατουρουμένην *Leg.* ὑπό. — *Demon.* 14: ἂν Ζήνων, *ἐπὶ* τῇ Ποικίλῃ διατρίψω. *Leg.* ἐν. — Acce-

Schol. ARIST. *Ran.* 303: Ἡγέλοχος: τραγῳδίας ὑποκριτής, ὃν καὶ ἐν τῷ Ὀρέστῃ Εὐριπίδου, προστάντος αὐτῷ τοῦ πνεύματος ..... αἰφνιδίως ὀφθῆναι συνελόντα τὴν συναλοιφήν. Quid sit, quo comoediae poetas adeo sibi infestos reddiderit HEGELOCHUS tragoedus, notissima res est. Nec tamen intelligo, quid sit προστάντος αὐτῷ τοῦ πνεύματος. Opitulabitur *Scholium in* EURIPIDIS *Orestem v.* 269, quale editum est a COBETO (EURIP. *Phoen. ed.* GEEL, pag. 262): κεκωμῴδηται ὁ στίχος διὰ Ἡγέλοχον τὸν ὑποκριτήν. οὐ γὰρ φθάσαντα διελεῖν τὴν συναλοιφήν, ἐπιλείψαντος τοῦ πνεύματος, τοῖς ἀκροωμένοις τὴν γαλῆν δόξαι λέγειν, ἀλλ' οὐχὶ τὰ γαληνά. Ita igitur emendanda sunt quae modo excitavi vocabula, ut eandem sententiam repraesentent, quam EURIPIDIS interpres ἐπιλείψαντος τοῦ πνεύματος dicendo satis accurate exposuit. Quo perveniri poterit levissima mutatione, προδόντος αὐτὸν τοῦ πνεύματος vitiosae lectioni substituendo. Cf. DEMOSTHEN. *adv. Callippum* 13 (V, pag. 455 BEKK.): Ἐπειδὴ ᾔσθετο ἀδυνάτως ἤδη ἔχοντα τὸν πατέρα καὶ μόγις εἰς ἄστυ ἀναβαίνοντα καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν προδιδόντα. Alteram praeterea ex EURIPIDIS *Scholiasta* lucramur emendatam lectionem [31], qua genuinam Aristophanico scholio formam instaurare possumus. Pro ὀφθῆναι συνελόντα nimirum docemur quantocius reponendum esse: οὐ φθῆναι διελόντα.

Schol. ARIST. *Ran.* 362: τινὲς δὲ Θορυκίων γράφουσιν, ἀντὶ τοῦ τὰ τῶν Θορυκίων μιμούμενος. Mutato accentu vera lectio redibit. Ut enim τυραννιᾶν est μιμεῖσθαι τὰ τῶν τυράννων (de hoc verbo et similibus cf. LOBECK ad BUTTMANNI *Gr. Gr.* II, pag. 392): ita τὰ τῶν Θορυκίων μιμεῖσθαι est Θορυκιᾶν. Itaque legatur: τινὲς δὲ Θορυκιῶν γράφουσιν. Libet CYRILLO maculam abstergere, in eiusdem analogiae verbo adspersam i. v. Φορᾶν: Ἕτοιμος (*leg.* ἕτοιμον εἶναι) πρὸς τὸ φονεύειν. *Leg.* φονᾶν.

---

dat VALCKENAERII emendatio inedita in loco *Galli* 12: καὶ προέθεον πολλοὶ καὶ προΐππευον καὶ εἵποντο πλοίοις. Re paulo accuratius considerata quis praeeunte VALCKENARIO παρίππευον LUCIANO restituere dubitabit?

31) HARPOCRATION collatus a levi errore liberabit *Schol.* ARIST. *Acharn.* 11: ὁ δ' ἀνεῖπ' εἴσαγε: Ἀνηγόρευσεν. ὁ κῆρυξ [δὲ] δηλονότι. Θέογνις δὲ οὗτος τραγῳδίας ποιητὴς πάνυ ψυχρός, ἐκ τῶν τριάκοντα, ὃς καὶ Χιὼν ἐλέγετο. Legendum est εἷς τῶν τρ, quod confirmabit HARPOCR. i. v. Θέογνις .... οὗτος εἷς ἦν τῶν παρ' Ἀθηναίοις τριάκοντα τυράννων, καθά φασιν ἄλλοι τε καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν.

Schol. Arist. *Plut.* 1153: στροφαῖον: ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν· στροφαῖος, παρὰ τὸ στρέφεσθαι καὶ πανουργεῖν. λέγεται δὲ ὁ Ἑρμῆς στροφαῖος, ἐμπολαῖος, κερδῷος, δόλιος, ἡγεμόνιος, ἐναγώνιος, διάκονος. Mercurii cognomen, quo ab Homeri inde temporibus fructus est, a librariorum iniuria vindicemus, διάκτορος reponendo.

3.

Diu est, ex quo Immanuel Bekkerus, vir indefessa industria, exquisita doctrina atque haud vulgari sagacitate, de *Graecis* litteris omnibusque iis, qui in his litteris colendis vitae stationem posuerunt, bene mereri coepit. Omnia illa volumina perlustranti, quae eius curis in publicum edita sunt, prima fronte vix intelligitur, quo pacto unius hominis humeri tantum laborem sustinere potuerint. Consideranti vero, id imprimis Bekkero fuisse propositum, ut scriptorum *Graecorum* textus ab obsoletis tralaticiisque erroribus purgaret — qua in re singulari in legendis codicibus *Graecis* arte mirifice sustentatur — et codicibus veteribus indagatis lectionibus inde petitis recentiorum commenta pelleret: haec dico consideranti indeque colligenti, Bekkerum non id egisse, ut textuum recensiones pararet religiosa cura ab omni parte emendatas et perpolitas, sed ut copias suas effundendo arti criticae strueret, quo firmiore inniti posset fundamento, et manifestum fiet, qua ratione eodem tempore edere ille possit scriptores, quod alii mortales iis legendis impendere solent (vix enim credibile est, nisi qui iamdiu praeparata e scriniis promoveat, eum eodem fere tempore in Diodoro, Luciano, Suida, aliis posse elaborare), et eorum in promptu erit explicatio quae in Bekkeri editionibus improbanda sunt eoque maiore vi repellenda, quo facilius tanti viri exemplum alios ad imitandum excitare soleat. Eorum, quae Bekkerus edidit, haud minimi profecto momenti sunt veterum Grammaticorum magnam partem egregia scripta, quae sub titulo *Anecdotorum Graecorum* anno 1814 publici iuris fecit. Iam in iis edendis talem se praestitit, qualem postea in aliis, *Scholiorum Homericorum* imprimis *Oratorumque Atticorum* editionibus, cognovimus. Multa, qua erat sagacitate et

peritia, egregie correxit, nec tamen in singulis emendandis eam collocavit diligentiam, qua vitiorum, quae plurima intacta reliquit, maiorem partem corrigere potuisset. Nil attinet criminationes conferre in virum eximiis meritis fulgentem laudesque et reprehensionem eadem taciturnitate excipientem. Praestat quid ipse in iis corrigendis, quae illi praetervisa sint, praestiterim, exemplis aliquot demonstrare. Fieri potest, ut unum vel alterum eorum, quae proponam, ab aliis mihi sit praereptum, quum ob rerum traditarum praestantiam et varietatem permultorum philologorum usibus *Anecdota* ista inservierint. Ita v. c. quod conieceram, *Anecd.* p. 7, 23: *καὶ ἡ παροιμία οἶνος εἰς ἀχυρόν*, legendum esse *ὄνος εἰς ἀχυρόν* iam olim ita visum esse MEINEKIO doctus sum SCHNEIDEWINI annotatione ad hoc proverbium in *Paroemiographorum Gr. corpore.* At dubito, an contrarium vitium sustulerit pag. 73, 27: *ψυχορροφεῖν: ἐπὶ τοῦ τὴν ψυχὴν ἐκροφεῖν διὰ κακῶν παρουσίαν ἡ τραγῳδία· ὁ δὲ Πλάτων ἰδίως ἐπὶ ὄνου διὰ ψυχροῦ πινομένου τίθησιν.* Quid quaeso *ὄνος πινόμενος*, quid BEKKERI coniectura *ὕδωρ ψυχρὸν πίνοντος?* Restituendum est *οἴνου διὰ ψυχροῦ πινομένου.* Sed redeo ad libri initium PHRYNICHIque libellum a quo ineditorum series incipit perlustrabo.

Pag. 3, 22: *Αἰσχυνόμενος περιπλέκει τὴν συμφοράν: ἐν συνουσίᾳ χρῶ.* Una addita syllaba numerosus exit senarius, quales complures poetarum comicorum huic vel illi decerpti in hoc libello latent. Legendum est:

αἰσχυνόμενος δὲ περιπλέκει τὴν συμφοράν.

Senarius est v. c. pag. 4, 4:

ἀνόητά γ' εἰ τοῦτ' ἦλθες ἐπιτάξων ἐμοί,

alter pag. 17, 20:

ἄψυχον ἄνδρα λαμβάνειν συνέμπορον.

ARISTOPHANIS versus est ex *Equit.* 1244, quem restituere neglexit BEKKERUS pag. 49, 27: *Λεπτή τις ἔλπις, ἐφ' ἧς ὀχούμεθα*, dummodo legatur:

λεπτή τις ἔλπις ἔστ', ἐφ' ἧς ὀχούμεθα.

Pag. 6, 13: *Ἄτεγκτος παρηγορήμασιν. Αἰσχύλος δοτικῇ ἀντὶ γενικῆς Ἀττικῷ ἐχρήσατο ἔθει. Πλάτων γενικῇ κέχρηται· μὴ θέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας.* Ita re vera exstat apud PLATONEM, *Rep.* II. 361 C. Tamen, ne ridicula sit Grammatici

annotatio Πλάτων γενικῇ κέχρηται, ille legerit atque restituatur necesse est μὴ θέγγεσθαι κακοδοξίας, deleta praepositione. Diligens est Phrynichus in enotando, quod appellat Ἀττικῶν ἔθος vel Ἀττικὴν σύνταξιν. Quod recordatus facile acquiescet in Bastii emendatione pag. 10, 4: Ἀράμενον φέρειν: Ἀττικῶς· ἡ σύνταξις δὲ εἰπεῖν ἄραντα, quod ille *Ep. Crit.* pag. 265 ita disposuit: Ἀρ. φέρ. Ἀττικὴ ἡ σύνταξις, δέον εἰπεῖν ἄραντα. Cuius speciosae correctionis ideo tantum mentionem facio, ut variarum corruptelarum, quibus particula δέ cum aliorum vocabulorum compendiis commutatio ansam dedit, alterum exemplum demonstrem in Photii *Lexico*, pag. 293, 20, i. v. Παρεῖαι ὄφεις..... ὁ δὲ Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημάδου, εἶναι δὲ τοὺς ῥήτορας ὁμοίους τοῖς ὄφεσι, sine interpunctione scribatur: ὁ δὲ Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημάδου εἶναι λέγει τοὺς ῥήτορας κτέ.

Alterum praeterea in eadem pag. 10. 5 corrigere licebit παρόραμα i. v. Ἀλωπεκῆσαι: ἐξαπατήσαντα διαδράναι (*leg.* διαδρᾶναι). Nullum est verbum ἀλωπεκέω vel ἀλωπεκάω, notissimum vero ἀλωπεκίζω (v. Arist. *Vesp.* 1241) cuius aoristi infinitivus ἀλωπεκίσαι solemni η et ι vocalium confusione h. l. erat oblitteratus.

Pag. 28. 10: λέγοιτο δ' ἂν ἀνδροκτονεῖα καὶ τὰ τῶν δημίων ἐνδιαιτήματα, ἐν οἷς τοὺς τῶν ἐπιθανάτων καταδικασθέντας καταχρῶνται. Multis locis demonstrare possem, nil aliud olim posse scriptum fuisse, quam τοὺς ἐπὶ θανάτῳ καταδικασθέντας. Sed difficile est in verum primo obtutu non incidere. Idem valet de altera glossa, quae sequitur in eadem pag. 28. 24: ἀκρατὴς γάμος: ἐπὶ γυναικὸς ἀκολάστου καὶ μοιχικῆς. Γάμος h. l. ita est accipiendum, ut usurpatum est v. c. Demostheni, *pro Cor.* 129 (iv. pag. 140 Bekk.)..... ἣν ὡς ἡ μήτηρ σου τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις ἐν τῷ κλισίῳ τῷ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἥρωϊ χρωμένη τὸν καλὸν ἀνδρίαντα καὶ τριταγωνιστὴν ἐξέθρεψέ σε; sed γυνὴ μοιχικὴ a nemine umquam ἀκρατὴς γάμος appellata est, sed ἀκρατὴς γάμου, quod Phrynicho reddatur. Cf. p. 369. 22.

Pag. 31. 27. Γλώττην· τὸν γνώμαις πολλαῖς καὶ συνεχέσι τοὺς ἀκροωμένους διαμαλάττοντα. Πλάτων. Γόνιμα ἀγαθά: τὰ τῷ ὄντι ἀγαθά. Πολιτείας δευτέρῳ. Coniunxi duas glossas, quoniam una opus est ad alteram redintegrandam. Explicatio-

ne, quae priori glossarum adiecta est, unamquamque aliam vocem melius aut certe aeque bene explicari posse, quam eam, quae lemmatis locum obtineat, in aprico est. Multam in lemmate redintegrando incassum operam consumpseram, quum suspicio mihi est nata, et lemma et explicationem integra esse, sed post lemma explicationem et ante explicationem alterum lemma factum esse evanidum, quod vero ab utraque glossa supererat, invita MINERVA a librario fuisse coniunctum. Quae post γλώττην perierit explicatio, haud facile coniiciendo quis assequatur. Neque magnam hanc iacturam iudicaverim! Ad quam vero glossam pertinuerit explicatio post γλώττην residua, nisi omnia me fallunt, satis certo indicari poterit. CRATINUM finxisse vocabulum γνωμοδιώκτης de eo, qui γνώμαις auditores persequeretur vexaretque, auctor est *Schol.* PLAT. p. 330 (BEKK.). Atque hoc vocabulum esse, cui illustrando illa PHRYNICHI explicatio inservierit, quis admonitus negabit? Iam vero reiiciendum erit, quod in fine sententiae additum est vocabulum Πλάτων. Quod sedem mutasse arbitror et ex glossa, quae sequitur, huc translatum. At pristinum domicilium ante Πολιτείας δευτέρῳ me auctore recuperet [32]. Emendatarum iam glossarum hanc olim censeo fuisse formam:

Γλώττην * * *

Γνωμοδιώκτην· τὸν γνώμαις πολλαῖς καὶ συνεχέσι τοὺς ἀκροωμένους διαμαλάττοντα.

Γόνιμα ἀγαθά· τὰ τῷ ὄντι ἀγαθά· Πλάτων Πολιτείας δευτέρῳ.

Haec quum scriptis iam essent mandata, ex BEKKERI annotatione critica intellexi, pro γλώττην a PIERSONO *ad Moer.* p. 113 commendatum esse γοητεύοντα. Sed desperarem potius de

---

32) Contaminatarum glossarum exempla non sunt admodum rara. Editoris negligentiae tribuendum, quod *pag.* 336, 29: Ἀγέλας πόνων Εὐριπίδης εἶπεν, ἀνδρῶν δὲ ἀγέλας Πλάτων, ἀγέλαστα δὲ πρόσωπα Αἰσχύλος. duae glossae coaluerunt. Incipit nova glossa a voce Ἀγέλαστα. Particula δέ abundat. Simile quid accidisse arbitror *pag.* 339, 5; Ἄγορος καὶ ἄγοροι: Εὐριπίδης Ἀνδρομέδᾳ.

οἱ κατ' οἶκον ἀμφὶ δαῖτα καὶ τράπεζαν.

Αἰθίοπες σημαίνει. Nisi fallor, nova glossa, cuius lemma periit, incipit post vocem Ἀνδρομέδᾳ. Pro Ἀνδρομέδᾳ tunc scribendum est Ἀνδρομάχῃ. Cf. EUR. *Androm.* 1037.

loco restituendo, quam PIERSONI sententiam amplecterer, cui miror assensum esse RUHNKENIUM *ad* TIM. pag. 73.

Pag. 40. 38. Ἐπιτρίβεσθαι: ἐπὶ γυναικῶν λέγεται χρωμένων ψιμυθίῳ τῷ προσώπῳ ἢ φύκει. Quidquid dicant lexicographi, nova vocabula mala sedulitate undecumque colligentes, *fucare Graece* non est ἐπιτρίβεσθαι, quod nusquam, si hunc locum exceperis, sed ἐντρίβεσθαι, quod apud optimum quemque scriptorem *Atticum* identidem est invenire. (Cf. C. F. HERMANN ad LUC. *quom. sit hist. conscr.* pag. 64). Grammatici quoque interpretatio vitio premitur. Quid quaeso est χρῆσθαι ψιμυθίῳ τῷ προσώπῳ? Suspicor emendandum esse χρωζομένων ψιμυθίῳ τὸ πρόσωπον. Cf. LUC. *D. D.* 20. 13: καίτοι γε ἐχρῆν μηδὲ οὕτω κεκαλλωπισμένην παρεῖναι μηδὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίραν τινά. — Quod in eadem pagina exstat ἐκθάλπεσθαι ἔρωτι, de eo quoque magnopere dubito an genuinum sit. Puto legendum esse ἐνθάλπεσθαι. Contrarium vitium observavi *Anecd.* pag. 66. 10: ἔστι δὲ σῦφαρ κατὰ γλῶτταν τὸ ἔνδυμα τοῦ ὄφεως. *Leg.* ἔκδυμα et cf. ARISTOPH. *Pac.* 335 (de quo v. *Mnem.* III. 90) et *Schol.* ad h. l.: ἢ τὸ γῆρας ἔκδυς: .... ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄφεων.

Pag. 49. 20: Κάλλιστα: Τοῦτο τιθέασιν οἱ Ἀττικοὶ πολλάκις ἀντὶ τῆς οὐ ἀρνήσεως, ὅταν τι παραιτῶνται ποιῆσαι. Extremum vocabulum ab interpolatore additum est. Παραιτεῖσθαι enim est *deprecari*, precando efficere, ut hoc vel illud non fiat. Rem conficiet *Schol.* ARISTOPH. *Ran.* 512: πάνυ καλῶς: Παραιτούμενοι οἱ παλαιοὶ ἔλεγον, κάλλιστ' ἐπαινῶ. Documento est hic locus, fuisse tamquam morbum interpolandi, quum ne a ieiunis frigidisque grammaticis quidem manus abstinere potuerint. — Corrigam ἐν παρόδῳ locum PHOTII, ubi vocabulum ποιῆσαι ab exsilio, in quod ab uno ex amicis, qui in illo loco haesitabat, est abiectum, vindicandum est. Legitur apud PHOTIUM pag. 137. 22 haec glossa: Κατακαχρύσαι: ῥῆξαι, ψοφῆσαι, ποιῆσαι ἀπὸ τῶν φρυγομένων κριθῶν. Omnia sana sunt, atque optime procedet oratio, dummodo mutata interpunctione ita glossa disponatur: Κατακαχρύσαι: ῥῆξαι, ψοφῆσαι ποιῆσαι, ἀπὸ τῶν φρ. κρ.

Pag. 42. 23: Θεοῦ προσβολή: οἷον ὀργή. Mira sane explicatio, quae multo magis etiam mira fiet, si locum Aristophanicum consulueris, unde persuasum mihi quidem est λέξιν

a PHRYNICHO esse desumptam. In facetissimo scilicet ARISTOPHANIS *Pacis* exordio servus de squalido foetidoque, in quo occupatus est, opere conquestus (v. 20):

ὑμῶν δὲ γ' εἴ τις οἶδ', ἐμοὶ κατειπάτω,
πόθεν ἂν πριαίμην ῥῖνα μὴ τετρημένην.
οὐδὲν γὰρ ἔργον ἦν ἄρ' ἀθλιώτερον
ἢ κανθάρῳ μάττοντα παρέχειν ἐσθίειν,

quum *κανθάρου* vidit, inter edendum *παραβαλόντος τοὺς γομφίους*, cupiditatem insatiabilem et voracitatem, admirabundus hisce versibus (v. 38) orationi suae finem imponit:

μιαρὸν τὸ χρῆμα καὶ κάκοσμον καὶ βορόν,
χὤτου ποτ' ἐστὶ δαιμόνων ἡ προσβολὴ
οὐκ οἶδ'. Ἀφροδίτης μὲν γὰρ οὔ μοι φαίνεται.

PHRYNICHUM *θεοῦ προσβολή* scripsisse nec *δαίμονος προσβολή*, non est quod offendamur, quum memoriter versus versuumque fragmenta ab istis laudata fuisse, sexcentis exemplis edocti simus. Ubi vero recte coniecero PHRYNICHI glossam ad hunc locum Aristophanicum pertinere, quid quaeso sibi vult ista explicatio *οἷον ὀργήν*. *Προσβολή* non est *ὀργή*, sed perpaucis istis locis, quibus *θεοῦ προσβολή* vel *θεία προσβολή* legitur, idem fere valet, atque Homericum *μοῖρα*, *fatum*, *consilium divinum.* Sed vel si *προσβολή* posset significare *ὀργήν*, quid tunc PHRYNICHO censeas causae fuisse, ut adderet *οἷον*, *tamquam ira.* Latet sub *ὀργή* vocabulum, et ARISTOPHANIS loco egregie conveniens, et ita comparatum, ut inde manifestum fiat, cur *οἷον* a PHRYNICHO fuerit adiectum. Scilicet scribendum est *οἷον ὀσμή*, atque hoc voluisse poëtam, quum diceret *Ἀφροδίτης μὲν γὰρ οὔ μοι φαίνεται*, optime perspexit *Schol. ad* ARIST. *Pac.* 40, quum diceret: *οὐκ ἔστιν οὖν, φησὶ, τῆς Ἀφροδίτης, ἐπεὶ αὕτη μὲν μύροις χαίρει, ὁ δὲ δυσώδης ἐστίν.* Quod alterum ad eundem locum producitur scholion: *ἡ προσβολή: ἡ ζημία, ἡ τοῦ δαίμονος ὀργή· ἀντὶ τοῦ ζῷον εἰπεῖν ζημίαν εἶπε, καταρώμενος ἑαυτῷ*, insipidum illud atque ab homine profectum, qui non natus erat ad sales Aristophanicos illustrandos, eo ad excusandam vindicandamque lectionem *ὀργή* uti nolim, quum multo sit verosimilius, scholii originem ad corruptum PHRYNICHI exemplum esse referendam.

Pag. 73. 16: *Ψυχὴ μία εἷς ἦν: ἐπὶ τῶν σφόδρα στεργόντων*

ἀλλήλους καὶ οἷον συμπεφυκότων ἐν φιλίᾳ. Quorsum spectet sententia, quae in mutilo lemmate est restituenda, PHRYNICHI explicatio ostendet. Interpretatus est videlicet verbis ἐπὶ τῶν κτἑ. proverbium quoddam vel sententiam proverbialem de firma veraque amicitia. Iam vero, quemadmodum *Romani*, quem vehementer amabant, animae partem dimidiam appellabant, ita eadem metaphora usus esse *Graecos* et per se satis est probabile, et manifestis scriptorum *Graecorum* testimoniis confirmatur. Itaque hoc loco scriptum fuisse autumo ψυχὴ μία· παροιμία τις ἦν ἐπὶ κτἑ. Corruptionis causa est in aprico. De proverbio cf. facetus locus PLUTARCHI, *Cat. Min.* 73: Ἐν δὲ Καππαδοκίᾳ ξένῳ τινὶ χρησάμενος, Μαρφαδάτῃ, τῶν βασιλικῶν, ἔχοντι γύναιον εὐπρεπὲς, καὶ πλείονα παρ' αὐτοῖς, ἢ καλῶς εἶχε, διατρίβων χρόνον, ἐσκώπτετο, τοιαῦτα γραφόντων εἰς αὐτόν·

Αὔριον Κάτων βαδίζει μετὰ τριάκονθ' ἡμέρας.

Καί·

Πόρκιος καὶ Μαρφαδάτης, δύο φίλοι, ψυχὴ μία.

Ψυχὴ γὰρ ἐκαλεῖτο τοῦ Μαρφαδάτου τὸ γύναιον. Cf. ARIST. *Mor. Magn.* II: ὅτον βουλώμεθα σφόδρα φίλον εἰπεῖν, μία φαμὲν ψυχὴ ἡ ἐμὴ καὶ ἡ τούτου. (Cf. ERASMI *Adag.* p. 42 *ed.* WECHEL. 1643).

Accedant pauculi loci, quibus leviora vitia sunt eximenda.

Pag. 11. 27: Ἀπώμοσα μὴ οὐ πρᾶξαι τοῦτο. Futurum πράξειν necessario requiritur.

Pag. 11. 29: Ἀνδρόγυνον ἄθυρμα: εἰ θέλοις γύνιν τινὰ σκῶψαι, χρήσαιο ἄν. — Leg. γύννιν. Cf. *Pag.* 34. 4.

Pag. 14. 31: ἀλλόκοτον: ..... ὁ οὖν ἄλλοτε ἄλλως ἄλλοτε ἄλλοις κοτῶν ἀλλόκοτος ἂν καλοῖτο. E dittographia nata atque abiicienda sunt vocabula ἄλλοτε ἄλλως.

Pag. 46. 18: Κεχρίσθαι σκορπίῳ. Mutato accentu scribatur κεχρῖσθαι.

Pag. 49. 3: Κυνοκοπῆσαι τὸν νῶτον. Leg. τὸ νῶτον.

Pag. 49. 5: Κλωομάστιξ. Leg. κλῳομάστιξ.

Pag. 51. 2..... καὶ τοῦτο Ἀριστοφάνης τίθησιν ἐπὶ ἵππων προσποιουμένος χωλεύειν. Repone προσποιουμένων.

Pag. 56. 7: Οἰσωπηρὰ δεῖ λέγειν. Immo οἰσυπηρά.

Pag. 71. 17: Φάλανθος: ὁ ἀναφαλανθίας. Voluit ἀναφαλαντίας.

In propositis fuerat, hisce observationes aliquot in utilissimum libellum, cui titulus est: Συναγωγὴ λέξεων χρησιμῶν κτέ. (BEKK. *An.* pag. 319—476) deinceps annectere; sed brevis esse cogor. Itaque horum maiore parte in praesenti seposita, quas mox una cum emendationibus in PHOTII lexico edam, in paucissimis quibusdam locis defungar.

Pag. 338. 17: Ἁγνεύεται τὴν πόλιν: ἀντὶ τοῦ ἐκ κατηγορίας παρασήμου ἀντὶ τοῦ ἁγνίζεται. Pro ἁγνεύεται et ἁγνίζεται legendum esse ἁγνεύετε et ἁγνίζετε primo obtutu apparet. Sed graviore vitio locus premitur. Quae enim leguntur inter πόλιν et ἀντὶ τοῦ ἁγνίζεται delirantis ineptiis obscuriora sunt et minus perspicua. Quid rei sit, verbo indicabo. Latet sub vocabulis ἀντὶ τοῦ ANTIPHONTIS oratoris nomen, atque ita pessime habita glossa in integrum est restituenda: Ἁγνεύετε τὴν πόλιν: Ἀντιφῶν ἐκ κατηγορίας ἀπαρασήμου ἀντὶ τοῦ ἁγνίζετε. Cf. ANTIPH. II. III. 11 (BEKK. pag. 22): ταῦτα οὖν εἰδότες βοηθεῖτε μὲν τῷ ἀποθανόντι, τιμωρεῖσθε δὲ τὸν ἀποκτείναντα, ἁγνεύετε δὲ τὴν πόλιν.

Pag. 344. 17: Ἀδιάγλυπτος: ἣν οὐκ ἔστι διαγλύψαι καὶ διελθεῖν· λαβεῖν γάρ φησιν ἄφυκτον, ἀδιάγλυπτον. Rescribendum est procul dubio λαβήν.

Pag. 347. 32: Ἄειλα: τὰ πολύσκια χωρία, κατὰ στέρησιν τῆς ἕλης. οὕτως Αἰσχύλος. Leg. εἵλης. Dubito an non simile huius vitium irrepserit pag. 31. 15: Γῆ εὐήλιος: ἡ ἀεὶ ἡλιουμένη. Malim εὔειλος. Cf. PHOT. i. v. Εὔειλος (Cod. εὔηλος): εὐήλιος. Ἀριστοφάνης.

Briellae, m. Aprili MDCCCLIV. E. MEHLER.

BLADVULLING.

Litteratoren die zich met CAESAR bezig houden zullen misschien gaarne vernemen dat in de uitgave *in usum Delphini* (C. Iulii Caesaris quae exstant, interpretatione et notis illustravit Ioannes Goduinus. Lut. Paris. 1678. 4°.) een complete Index vocabulorum omnium quae in Caesare leguntur gevonden wordt, hoewel enkel ingerigt naar de bladzijden dier uitgaaf.

L., 16 *Aug.* 1854. E. J. K.